

Faktaark: Nye Kvalitetsstandarder

Sagen kort

Københavns Kommune har vedtaget nye "Kvalitetsstandarder på Handicapområdet". De medfører betydelige serviceforringelser, der vil få store sociale, psykiske og sundhedsmæssige konsekvenser for nogle af kommunens mest udsatte borgere. Besparelsen på 15,6 millioner årligt sker samtidig med at kommunens politikere fremhæver, at København er en "kommune i vækst" og stiller i udsigt at de "styrker indsatsen over for københavnere med handicap".

Hvad er Kvalitetsstandarderne?

Københavns Kommunes Socialudvalg vedtog i marts 2019 "Kvalitetsstandarder på Handicapområdet". Kvalitetsstandarderne er et andet ord for serviceniveau, der med de nye retningslinjer forringes betydeligt på en række centrale områder. De nye standarder påvirker blandt andet tilbuddene for midlertidige og længerevarende botilbud, omfanget af tilbud indenfor beskyttet beskæftigelse og andre dagtilbud og socialpædagogisk støtte.

Kvalitetsstandarderne er konstrueret som en matematisk model kaldet VoksenUdredningsMetode (VUM) kombineret med et Visitationskompas), hvorved kommunen kan sænke serviceniveauet afhængigt af, hvilket "provenu" (besparelse), der ønskes opnået. Med de nye Kvalitetsstandarder opnås en besparelse på 15,6 millioner kroner årligt. Hele socialudvalget stemte for forslaget med undtagelse af Enhedslisten og Alternativet, der stemte blankt.

Politikerne vil "styrke indsatsen", men skærer i realiteten i serviceniveauet

Af budgettet for 2019 for København Kommunes fremgår som en af hovedmålsætningerne: "København er en by i vækst – og livskvaliteten er høj. Det skal i højere grad komme de svageste københavnere til gavn. Vi styrker indsatsen over for københavnere med handicap, psykisk sårbare og hjemløse med flere botilbud og bedre kvalitet i sagsbehandlingen" (KK, budget 2019, s. 2).

Politikerne giver altså indtryk af, at "indsatsen styrkes", mens de med de nye kvalitetsstandarder i realiteten medfører en markant velfærdsforringelse for en stor gruppe af kommunens svageste borgere. Den sidste besparelse på over 15 millioner årligt kommer i forlængelse af en generel tendens til markant forringede vilkår for kommunens udsatte borgere. Ifølge en rapport fra "6-by-samarbejde november 19" har Københavns Kommune fortsat de næstlaveste udgifter per borger på det specialiserede socialområde. Det kommer bl.a. til udtryk i betydeligt lavere udgifter til voksne med handicap pr borger mellem 18 og 65 år.

I det større billede skal de store besparelser ses i lyset af kommunens samlede økonomi. Københavns Kommune er en rig kommune, set i forhold til landsgennemsnittet. I 2019 er det samlede budget på 50,8 milliarder kroner. I 2009 var budgettet 29,1 milliarder kroner. På 10 år er

kommunens budget således steget med 75%. I samme periode er serviceniveauet for kommunens svageste borgere faldet til et af de laveste i hele landet.

Kollektiv forringelse af serviceniveauet

De nye Kvalitetsstandarder medfører en kollektiv forringelse af serviceniveauet uden at der er blevet foretaget en individuel vurdering af borgerens konkrete støttebehov. Fx vil alle borgere som er vurderet i VUM kategori C (moderat støttebehov) med de nye retningslinjer ikke længere have ret til at bo på bosted eller et opgangsfællesskab, og de har fremover kun ret til tre dages beskyttet beskæftigelse. De sidste to dage vil kommunen ikke yde støtte til længere. Derudover fratages de den socialpædagogiske støtte, som de er helt afhængige af for at kunne få dagligdagen til at fungere.

Socialudvalget har dermed med et pennestrøg vedtaget en kollektiv forringelse uden at den enkelte borgers situation er medtaget i overvejelsen. Dette strider direkte imod det gældende princip om at "der altid foretages en konkret og individuel vurdering". Alle borgere skal ifølge kvalitetsstandarderne revurderes, men hvordan vil man sikre, at denne vurdering faktisk afspejler borgerens reelle støttebehov, når man på forhånd har fastsat et provenu på over 15 millioner kroner?

Foringelserne kommer som en tyv i natten

Det, der i virkeligheden er betydelige besparelser, er pakket ind som "nye servicestandarder". I forbindelse med vedtagelsen af Kvalitetsstandarderne har kommunikationen og borgerinddragelsen været særdeles mangelfuld. Først på sidste side i introduktionen til Kvalitetsstandarderne får man et indblik i hvad der egentlig er på spil: "Med den reduktion af serviceniveauet, der følger med indførelsen af kvalitetsstandarder, kan der forventes en stigning i antallet af klagesager i forhold til borgere, som havde forventet et mere omfattende støtteniveau, jf. tidligere praksis" (Introduktion til kvalitetsstandarderne, s. 17).

I realiteten har langt flertallet af de berørte borgere og deres pårørende ingen idé om, hvad der venter, når de nye standarder bliver implementeret. Det burde derfor påhvile kommunens politikere og administration en særlig forpligtelse om at sikre ordentlig borgerinddragelse med en transparent kommunikation omkring konsekvenserne af serviceforringelserne, når det gælder denne gruppe af borgere.

Er en stemme på Socialdemokratiet en stemme på velfærdsforringelse for de svageste?

En af Socialdemokratiets mærkesager er at bekæmpe social ulighed. "Vi skylder en bedre indsats for mennesker, der lever med handicap. Mange af vores unge slås med psykisk sårbarhed skabt af et enormt præstationspres, som det er nødvendigt at gøre op med", fremgår det af Socialdemokratiets hjemmeside.

Når de socialdemokratiske vælgere inden for en nær fremtid går til valgurnerne, bør de måske stille sig selv spørgsmålet, om partiet rent faktisk står op for disse principper i praksis. Der er naturligvis forskel på national og lokal politik, men faktum er at kampen om socialpolitikken primært udfoldes på kommunalt plan.

Der påhviler alle kommunens politikere et ansvar, men Socialdemokratiet har historisk set spillet en afgørende rolle. København er en flagskibskommune for Socialdemokratiet. Partiet har haft overborgmesterposten siden 2004 – den nuværende overborgmester, Frank Jensen, har siddet i stolen siden 2010. Socialdemokraterne har således haft en enestående mulighed for at gennemføre sin politik i landets største kommune.

Med vedtagelsen af 2019 budgettet og de nye Kvalitetsstandarder er det vanskeligt at konkludere andet end at der er meget langt fra partiets løfter til vælgerne til virkeligheden for tusinder af borgere.

Case: Hvad betyder forringelserne for Mathilde?

Mathilde er 29 år og udviklingshæmmet og autist. Hun har et stort ønske om aktivt at kunne deltage i – og bidrage til – samfundet, og er blandet andet meget politisk aktiv. Mathilde kan inden for de rigtige rammer og med en gennemtænkt støtte klare mange ting selv. Som autist er Mathilde imidlertid dybt afhængig af tryghed, forudsigelighed og kontinuitet. Som alle andre mennesker, er Mathilde afhængig af faglig, mental og fysisk stimulans for at kunne fortsætte sin personlige og social udvikling.

Mathilde bor på bostedet Vinklen, hvor hun efter mange år endelig er faldet på plads og føler sig tryk ved sine pædagoger, som kender hende og kan vejlede og støtte hende, når hun har angstanfald eller hendes depression tager til. Hun er helt afhængig af denne daglige støtte.

Mathilde har et stort ønske om at blive journalist og blogger og går derfor på Medieskolen Juno, hvor hun bl.a. har interviewet folketings- og lokalpolitikere om deres handicappolitik. I løbet af de sidste år på Juno har Mathilde med massiv pædagogisk støtte erhvervet sig en række kompetencer og taget væsentlige skridt i retning af at kunne leve et selvstændigt og værdigt liv, som er nogle af grundmålene i Københavns Kommunes Socialstrategi. Også på Juno er Mathilde afhængig af den socialpædagogiske støtte og omsorg.

Mathilde går til håndbold én gang om ugen. Det giver hende uvurderligt socialt netværk, og mulighed for at holde sig fysisk aktiv, hvilket ellers har været svært for Mathilde.

Hvilke konsekvenser får de nye Kvalitetsstandarder for Mathilde? Mathilde er klassificeret i VUM kategori C, dvs. at hun efter kommunens vurdering har et "moderat støttebehov". Med de nye Kvalitetsstandarder risikerer Mathilde ikke længere at kunne blive boende på Vinklen. Hun vil fremover kun kunne gå på Juno 3 dage om ugen, og ikke som nu 5 dage, og hun vil måske ikke længere kunne gå til håndbold. Disse besparelser kommer oven i tidligere reduktioner på det socialpædagogiske område, som bl.a. har betydet at den socialpædagogiske støtte er betydeligt reduceret. Fx er alle fællesarrangementer med bostedet og studieture med skolen aflyst, og det er ikke muligt for hende og kammeraterne selv at arrangere disse ture.

Besparelserne vil få omfattende menneskelige, sociale, psykiske og fysiske konsekvenser for Mathilde. Konsekvenser som Socialudvalget tilsyneladende enten er uvidende om eller ligeglade med. Selv Socialdemokraterne der gerne vil have os til at tro de går ind for velfærd

